

**MEGJELENÉSÉNEK KIADÓ
NYELVEK ÉS NYOMDA**
Központ: Kolozsvár, St. Barón
R. P. (Országház-utca) 10
Szerkesztőség
Központi hivatal — 977
R. P. — 558
A kéziratok kéziratolag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
visszaadjuk.

UKELET

KLÓFIZETESI RAK

Romániában	
Egész évre	750
Félévre	380
Negyedévre	200
Egy hónapra	70
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	25 ek
Egy szám	1-50 ek

1924 május 19 Hétfő

Központ-Kolozsvár * VII. évfolyam * 112. szám

5684. Ijar 15

A nemzeti párt és a zsidó kisebbség

Irta Székely Béla

Amíg eddig az erdélyi zsidóság kisebbségi politikájáról csak kikapott, többnyire tájékoztatlan, vagy éppenséggel ferde sajtóközlemények jelentek meg a román sajtóban, addig a Zsidó Nemzeti Szövetség pár nap előtt megjelent deklarációjával kapcsolatban most teljes részletességgel és komoly objektivitással foglalkozik a román nemzeti párt hivatalos orgánuma. Ma már tud vagyunk azon, hogy az itt-ott felbukkanó kommentárokkal foglalkozunk és az sem lep meg, amikor a nemzeti párt hivatalos lapja vezércikkben köti le magát az erdélyi zsidóság kisebbségi programja mellett, ugyanakkor a liberálisok kolozsvári lapja például hitetlen tudatlansággal állítja be a zsidókérdést a magyar szövetség brassói nagygyűlésének programjába.

A nemzeti párt hivatalos lapjának állásfoglalását nem akarjuk tulbecsülni, de mert komoly, megfontolt és végre teljes őszinteségű megnyilatkozásnak látszik, így is kell fogadnunk, így is kell megbecsülnünk. Egész természetesen, hogy a román álláspont mindenképp az saját maga szempontjából állapítja meg, hogy mi hasznosabb az országra nézve: ha a zsidóság asszimilálódni akar a románságba és csak mint vallás akarja megkülönböztetni magát, vagy pedig az a nyílt kisebbségi program, melyet a Zsidó Nemzeti Szövetség deklarációjával szögezett. Amikor megállapítja, hogy az előbbi irányzat a regátbeli zsidóság — anélkül, hogy pálcát akarna törni afelett, vajjon becsületes szándékkal teszi, vagy sem, — azt a fel fogását nyilvánítja ki, hogy a román nép elég hatalmas ahhoz, hogy ne akarja a számát növelni egyetlen egy idegen beolvadásával sem. A regátbeli zsidóság asszimilációs törekvéseivel szemben, — mert hiszen nálunk erről nem lehet szó, — a román nemzeti párt meg akarja őrizni a saját népének azt a tisztaságát, melyet egy beolvadási kísérlet csak megzavarna.

Ezzel szemben az erdélyi zsidóság politikáját, épp e deklaráció alapján abban látja a nemzeti párt megnyilatkozni, hogy mint kisebbség és pedig mint zsidó kisebbség kíván résztvenni, őszinte állásfoglalással, a román belső politikában. És ennek kettős következménye kell hogy legyen. Az egyik az, hogy a zsidóság valóban legyen zsidóvá. Kulturáját, gondolkodását és még anyanyelvét illetőleg is. A másik következménye pedig természetesen: a zsidó kisebbség együtt működhet és kell is együtt működjen a többi kisebbségek politikai pártjaival. „Legyenek nekik is népi kisebbség, írja a lap, mint a magyarok és szászok. Eljének saját nyelvükben, gondolkozzanak és írjanak saját nyelvükön. Legyen nekik is politikai pártjuk, amely működjön együtt a kisebbségek politikai pártjaival. De ne maradjanak se magyarok, se németek, se oroszok. És ne változzanak át románokká sem, hanem legyenek zsidókká, valódi zsidó kisebbséggé. Ezen a módon a zsidókérdés oroszlanrésze nyerne megoldást.”

Változzon át tehát a zsidóság valódi zsidó kisebbséggé. Ez a nemzeti párt felfogása, — de kézzelfoghatóan itt rejti el titkos gondolatát a zsidó kisebbségi koncepció ellen. Mert a teljes kisebbséggé való átváltozásnak végső teljesége: saját nemzeti nyelvünkben élő kulturánk. Valóban senki sem veheti szemünkre, hogy mi ebben a kérdésben ne állanánk őszintén intranzigens alapon. Minden törekvésünk az, hogy körünkben is az újjáéledt népi héber nyelvet tegyük közkincsé. Mélygyökerű törekvés ez, mely például egész iskolapolitikánkat irányítja. De számolnunk kell az adottságokkal, a meglévő helyzettel és ez az, hogy a zsidóság nagy tömegeinek anyanyelve a magyar. Márpedig amiképpen nem lehet egyik napról a másikra romanizálni, éppoly kevés lehet a hebraizálást máról-holnapra keresztülvinni. Ge-

nerációk is kellene, amíg egy elfelejtett nyelv ismét anyanyelvűvé válik. Ebben a kérdésben a meglévő helyzeten túltenni magunkat nem lehet, viszont erőszakot sem vehetünk, nem is akarunk, a kultúra minél könnyebb megszerzésének lehetőségén. Ez pedig az anyanyelv közvetítő, primér ereje. Amikor tehát a legteljesebb mértékben azt kívánjuk, hogy iskoláink nyelve héber legyen, épp annyira természetesen követelésünk az, hogy az átmeneti időnek határát a természetes fejlődés állapítsa meg. Másfelől, ha e kérdést nem a magyar, német, vagy orosz anyanyelvű, de például a román anyanyelvű zsidók szempontjából vizsgáljuk meg, bizonyos, hogy a román anyanyelvű zsidóságnak is éppúgy megvan a joga, hogy politikai akaratát mint zsidó kisebbség érvényesítse, akár a magyar anyanyelvű zsidónak, ki éppolyan történelmi elhelyezkedés folytán jutott magyar anyanyelvhez, akár a regátbeli zsidó a románhoz. Viszont a román anyanyelvű, de magát kisebbségnek valló zsidósággal szemben is fennáll az a természetes kisebbségi irányzat, hogy saját kulturájában élje ki a maga életét. Természetesen ez nem irányulhat a román nyelv ellen, mint ahogyan természetesen törekvése az erdélyi magyar nyelvű zsidóságnak, hogy az ország nyelvét minél teljesebben megtanulja, magáévá tegye.

Viszont nem lehet elegendő ezen elvi álláspont kötelezettség nélküli leszögezése sem. Ez

Vádirat Millerand ellen

A szociáradikálisok szerint elpazarolták a frank védelmére rezervált alapokat. Caillaux visszatér az aktív politikába. A szocialisták jóvátételi programja

(Páris, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A baloldali blokk győzelme által teremtett politikai helyzet kezd tisztázódni. Herriot a jövő hét elején fogja kifejteni álláspontját Millerandnak, aki csak akkor hajlandó levonni a konzekvenciát, ha a baloldali vezér programját nem tudja akceptálni. De a sajtó siettetni akarja a helyzet teljes tisztázódását és egyöntetű támadást intéz a köztársasági elnök ellen, aki nemcsak politikailag exponálta magát a bloc national mellett, hanem olyan pénzalapokat fordított választási propagandára, melyek a frank stab ilizálását lettek volna hivatva szolgálni.

A szociáradikálisok hivatalos lapja, a „Quotidien“ a következőket írja: „Vádoljuk a kormányt és a nemzeti blokkot, valamint Millerandot, hogy

választási célokra manipuláltak a francia frankkal.

Vádoljuk őket, hogy elpazarolták a frank védelmére rezervált alapokat, elvonták a francia nemzet vagyont rendeltetése elől és a nemzeti blokk pártkasszájába juttatták. Vádoljuk őket, hogy a választások második napján a frank esését kiprovokálták és ezzel számos egzisztenciát tönkretettek azzal a céllal, hogy választási vereségüket ily módon megakadályozzák.”

Beavatott politikai körök szerint az új kamara első törvényhozói tevékenysége általános amnesztia kibocsátása lesz. Ezzel kapcsolatban a sajtó és a politikusok

sokat foglalkoznak Caillaux volt miniszterelnök személyével,

aki rövidesen visszatér az aktív politikába, sőt akit a szociáradikálisok a szenátusba szeretnének bevinni.

A szocialisták állásfoglalásáról még mindig nem lehet biztosat tudni, mert hivatalosan csak június másodikán fogják az összehívott párttérkezleten megállapítani, milyen maga-

csak alap lehet, amelyre a zsidó kisebbségi jogok épületét együttes akarással felépíthetjük. És itt elsősorban hivatkozunk arra az elhibázott hivatalos iskolapolitikára, mely lehetlenné tette a héber iskolák létét. Nemcsak átmeneti időt nem adott, de magát a héber nyelv intenzív tanítását is lehetlenné tette. Amikor tehát a nemzeti párt leszögezte azt az álláspontját, hogy az ország érdekében is leghelyesebbnek látja a zsidóság nemzeti alapon való elhelyezkedését és ennek a zsidóságra nézve minden konzekvenciáját le akarja vonni, vonja le a saját maga politikájában is és állítsa be törekvései közé, hogy a zsidóságnak ezt a teljesen zsidó kisebbséggé való kifejlődését saját akaratára szerinte, de a meglévő helyzet figyelembevételével meg is valósíthassa.

Másfelől pedig le kell szögezzük, hogy a nemzeti párt e megnyilatkozása felismerje a zsidóság más kisebbségekhez való viszonyának természetesen törvényét, amely három irányban elgítheti ki az érdekelteket. Kielégítheti a román állam raisonja szempontjából, amikor egy kívánja, hogy a zsidók mint zsidók vegyenek részt a román belpolitikában és ne legyenek teherterelői sem többségi, sem pedig kisebbségi pártoknak, kielégítheti a kisebbségi zsidóságot, de kielégítheti a nemzsidó kisebbségeket is, amelyek a zsidó kisebbséggel együttműködve a kisebbségi politikának hatalmas és értékes blokkját teremthetik így meg.

tartást tanúsítanak az új kormányral szemben. Paul Goncourt a szocialista program főbb pontjait a következőkben jelölte meg:

1. A katonai szolgálat kilenc hónapra való lecsökkentése.
2. Békülékeny külpolitikai jóvámony minden állammal.
3. A külföldi kölcsön megkönnyítése Németországnak és a jóvátételi törlesztésének realisan lehetséges megállapítása. Ertesztülése szerint Newyork vezető bankköreiben amugyis optimisztikusan itélik meg a német kölcsön kiltásait, amelynek folyósítását ózre várják.

A dunai államokkal szemben az új kormány folytatni fogja Poincaré politikáját és a francia-román, valamint a francia-jugoszláv szerződéseket is meg fogják kötni.

Londoni távirat szerint Saint Aulaire francia nagykövet ányujtotta Macdonaldnak Poincaré levelét, amelyben sajnálatának ad kifejezést, hogy a chequersi találkozóon nem jelenhet meg. Ugyanílyen tartalmu levelet intézett Macdonald is Poincaréhoz. Ezzel kapcsolatban „Intransigeant“ lehetségesnek tartja, hogy Macdonald, akinek rengeteg tárgyalnivalója lesz az új kormány elnökével, mielőlt lehetséges, Párisba utazik. Ez a találkozás azonban három-négy hétnél előbb aligha fog létrejönni. Az idővesztés kellemetlen ugyan, de be fogják hozni azáltal, hogy

a választások előtt fennálló nehézségek lényegesen csökkentek

a szakértői javaslatok elfogadása és megvalósítása tekintetében.

Moszkvából érkező jelentések szerint a francia választások eredményét orosz kormánykörökben meglelégedéssel fogadták, habár a kommunista mandátumok csekély növekedése csalódást keltett. Ugy a sajtóban, mint a hivatalos nyilatkozatokban Oroszország hivatalos politikája annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy a Franciaországgal való összeköttetések megújítására vonatkozó tárgyalások rövidesen ismét megkezdődhetnek. Altalában véve a szovjetkormány kijelenti a sajtó útján, hogy nem akar fölösleges akadályokat gördíteni az antant útjába.

Garabonciás Ének

(Antal Sándor verseskönyve)

Már abban ahogy a szerző a könyv címében bemutatkozik, benne van a költő és költészete: „Garabonciás Ének, vagy inkább öreges tempójú beszédek ezek — írja a költő bevezetésében — olyan kényes belsővilági dolgokról, istenes, asszonyos nyugtalanságokról, amikről a mostani nagybecsületű költők áttalának énekelni. Irta Isten nagyobb dicsőségére és enmaga vigasztalására, magyar nyelven, Judeából régen elszármazott, de oda mindig visszavágyó, derék Nyirbátori Lajosnak meg hitestársának a szép Szalárdi Józsefnek elsőszülött békétlen, deák fia, a kevés marháju Antal Sándor, A trondhjemi herceg kíséretében, Jörru története, A Mester, A csudálatos szemű katoná etc. etc., mivek szerzője. Bratislava-Pozsony MCMXXIV.”

Ez ajánlás után istenes bensőséggel szól ősei-ről, akik

Reggel szijat csak ritkán tekertek,
és homlokaik közepén,
nem kívül viselték az Isten nevét.
Nem szónak a szárnyán szállott lelkük az Urhoz,
a szívük beszéde, ahogy cselekedtek,
volt istenes, jámbor.

Érettük — érzi a költő — kápta jutalmul az álmat.

A könyv első ciklusában maszerü emelkedettség, a sokat szenvedtek áhitata vonul végig, sajtó panasz és istenben való megnyugvás és felmagasztaltság. Zsoltári nyelven, de egyéni átérzéssel tud hangot adni egy feltörő sikolyának:

Semá!

Hallják meg minden országok
a földön és tul a fellegeken.
Mig vérem piroslik,
mig hangom szilajon csapódik az égig,
mig van egy utolsó gondolatom,
erém mig elbir egy remegést,
a szám egy végső sikoltást,
kimondom:
Nincsen kivüled más isten,
Te vagy a Minden,
az Egy!

„Diófa ha lennék“ címe a könyv második részének és itt legerőteljesebb hangot. „A kárpit előtt“ versében találja el. „Fehérben-fehéren“ című verse vonagló, ragyogó átérzése egy szerelmes éjszakának „sápadt sötétben, látatlan falak között.“ Liliomszál című versében végtelen gyöngéd hangok pengenek. „Az oszlop“ és „Miatyánk“ versekben a kaddis ima szépségei rezegnek.

„Viaskodás a halottal“ című versét Károlyi Mihálynak ajánlja. E gyönyörű költemény mellett a ciklus legjobbját, „Izenet haza“ című verse, amelyben a zsidó ősi vágy talál igaz érces, megnemesült hangokat. A költeményt egész terjedelmében érdemes itt közreadni.

Lerombolták a templomot, kicsorbult fegyverem,
az ellenség ekéje szánt megszentelt földeken.
Ezer meg sokszáz éve mult s már régen nem tudom:
enyém, ha volt, milyen is volt a cédruzsfele Libanon?

Udvaromnak széle-hossza, végigmérve hány sing volt?
Nyáját hogy hazaterelte, a pásztor miket dalolt?
Sarum szijára ünnepen, hogyan kötöttem szép bogot?
Hogy hívták azt a csillagot, mely Edom felett ragyogott?

Mi mostan vágy és képzelet, valóság hogy is lehetett?

Mirjamot a kútnál várni, mit álmodott: eltalálni.
Mózes nyelvén beszélgetni: bornál zsoltárt énekelni.
Jusoa nyomában járni, bölcsök lábánál letelni,
nárdus illatát beszivni, hajam olajokkal kenni,
szépek között szépen élni, hivek között hittel halni,
ottan lenni eltemetve, fehér földjében pihenve,
várni az ítéletet: valamikor lehetett?

Nyelvemet hogy rég kitepték, s nem szólítanak nevémmel
halottaim eltemetve, földben, amely idegen,
más nép szava hogy szól számon értetlen az imádságom,
most egyszerre izenek: Virág nyílt a romokon,
vége a száműzetésnek, új fényben ragyog Cion!

Későn jött el a megváltás, rám nem áldás, maradatok,
rossz lábammal, rossz hitemmel engem már hiába vártok.
Mint a vének, sirni tudnék, több erőm már nem maradt,
de ti, ifju testvéreim: építsetek új falat!

Juniusban állítják fel a magyar jegybankot

A vasesztorgályosok feljelentették a szociáldemokrata szakszervezetet. Egymilliókétszáz ezer koronára ítélték Bogya János képviselőt

(Budapest, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Junius második felében a magyar nemzetgyűlés hosszabb nyári szabadságra megy és alkalmasint csak október elején fog újból összeülni. Ezalatt az idő alatt megalakul az önálló nemzeti bank és azután fog megtörténni a külföldi kölcsön jegyzésére vonatkozó felhívás. Magyarország a részvényjegyzés tekintetében nincsen meghatározott államokhoz kötve mint Ausztria és ezért nemcsak Newyorkban, Londonban és Párisban, hanem egyidejűleg Milánóban, Rómában és Zürichben is elhelyezhetik a részvényeket. Előbb azonban

az összes pénzpiacoktól ajánlatokat fog-nak kérni,

amelyek közül a legkedvezőbbet fogadják majd el.

Budapest, május 17. Ötezer vasesztorgályos kilépett a szociáldemokrata szakszervezetből, mégpedig — a „Magyarország“ értesítése szerint — azért, mert megfosztották őket külön autonómiajuktól. Az utóbbi időben ugyanis a szociáldemokrata szakszervezet vezetősége és a vasesztorgályosok között annyira kieleződött az ellentét, hogy

a vasmunkásokat kizárták a helyiségből,

felszereléseiket pedig elszállították onnan. A vasesztorgályosok ezért rablás címén feljelentést tettek a rendőrségen a szociáldemokrata szakszervezet vezetősége ellen.

Kolban Erik nyilatkozik az Uj Keletnek

a népszövetség feladatairól, az európai zsidó egyetemről és a zsidóság-nak a népszövetséghez való viszonyáról

(Cluj-Kolozsvár, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentette már tegnap az Uj Kelet, hogy dr. Kolban Erik stockholmi egyetemi tanár, a Genfben székelő népliga kisebbségi osztályának igazgatója Kolozsvárra érkezett. Kolban professzor tegnap délelőtt tizenegy órakor érkezett Lepadatu miniszter társaságában Kolozsvárra, ahol az egyetem tanári kara és a helyi hatóság képviselői fogadták az illusztris vendéget.

Kolban dr. ma délben Astoria-szállóbeli lakásán fogadta az Uj Kelet munkatársát, aki legelőször is utjának céljáról érdeklődött.

Kolban professzor munkatársunk kérdéseire kijelentette, hogy utjának kettős célja van, részben információkat szerez a romániai kisebbségek helyzetéről, részben pedig propagandát fejt ki a népszövetségi gondolat érdekében.

— Propagandamunkám abból áll, — mondotta Kolban professzor — hogy előadásokat tartok a népszövetségi gondolatról. Első előadásomon ismertetni fogom a népliga alapszabályait, a második előadásom pedig azokról az eredményekről fogok beszélni, amelyeket a népliga eddigi működése során sikerei közé könyvelhet el, továbbá ismertetni fogom a népligánál folyó munka módszerét és a jövőben való fejlődési lehetőségeit. Több hasonló tartalmú előadást tartottam már a központi és kelet-európai államokban, amelyeket évek óta rendszeresen látogatok. Utazásaimban Románián kívül megismerkedtem a Balkánállamokkal is, amelyek közül Bulgáriában, Törökországban, Görögországban huzamosabb időt töltöttem. Most azonban végtelenül jól érzem magam, hogy Kolozsvárt újra meglátogathattam.

Kolban professzorhoz ezután még számos kérdést intéztünk az aktuális politikai problémákról, amelyek elől azonban a professzor azzal tért ki, hogy állásával és megbízatásával nem tartja összeegyeztethetőnek, hogy politikai kérdésekről nyilatkozzék.

„Ramban“ című zsidó tárgyú versén kívül a többiekben is zsidó tüzek lobogását érezteti a költő, akinek műve nemcsak szlovenszkoji relációkban jelentős irodalmi alkotás. A pompásan kiállított könyv címlapját Komáromi Kovács Pál rajzolta sok invencióval.

Sz. i.

Budapest, május 17. A városi járásbírósgon ma tárgyalták Bogya János nemzetgyűlési képviselő ügyét, aki ellen Drózdgy Győző durva becsületsértés miatt tett feljelentést, mert tavaly a parlament folyosóján Bogya tetteleg inzultálta. Ezt a viharos jelenetet Drózdgy interpellációja előzte meg, amelyet Bogya sértőnek talált magára nézve s a folyosón vett magának elégtételt érte.

A tárgyaláson Bogya János tagadta, hogy hátulról fejbesszujtotta volna Drózdgyt és azt állította, hogy ellenkezőleg, mielőtt inzultálta, rákiáltott Drózdgyra, hogy álljon meg és csak amikor Drózdgy ezt nem tette, azután mérte rá az első csapást. Drózdgy ekkor hátranyult a zsebéhez, amiből

Bogya azt hitte, hogy revolvért akar kivenni

s ezért önvédelemből még háromszor megütötte. A tanúk kihallgatása közben izgalmas jelenetek tarkították a tárgyalást. Bogya inzultatosan kiáltotta Drózdgy felé:

— Itt van a lovag, aki nem kért elégtételt a pofonokért. Ha engem megütött volna, már nem élne!

A bíróság könnyű testisértés vétségében bűnösnek mondotta ki Bogya-t, akit ezért egymillió korona fő- és kétszáz ezer korona mellék-büntetésre ítélték. Az ítélet végrehajtását azonban a bíróság háromévi próbaidőre felfüggesztette. Mindketten felebeztek.

— Mégis mi lesz az európai zsidó egyetem sorsa? — faggattuk a népszövetségi kiküldöttet.

— A zsidó egyetemről csak annyit tudok, — felelte — hogy a népszövetség egyik albizottsága szükségesnek jelentette ki egy ilyen egyetem létesítését. Tudok arról, hogy Danzigban akarták elhelyezni a zsidó egyetemet, ez a terv azonban különböző okok miatt kivihetetlen. Nagyon valószínű, az egyetemet Spanyolországban állítják fel.

— Igaz-e, hogy Lengyelország fel akarja mondani a kisebbségi szerződést?

— Ebben a formában nem felelhetek a kérdésre, az azonban tény, hogy a lengyel szenátus elnökeinek egy beszéde kapcsán felmerült bizonyos körökben ez az aggodalom.

— Milyen a viszony a zsidóság és a népszövetség között? — kérdeztük.

— A „Delegation Juive“-val — mondotta Kolban professzor — állandó érintkezésben vagyunk és gyakran volt alkalom nekem is beható eszmecserét folytatni a kitűnő Leo Motzkin ural Párisban és Lucien Wolf ural Londonban. Mindketten igen lelkes és értékes harcosai a zsidó egyenjogúsítás eszméjének.

Kolban professzor ezután munkatársunk további kérdéseire elől azzal a sablonos és udvarias mondatlalt tért ki, hogy Kolozsvár egy igen kellemes és csinos város, nagyon örül, hogy újra felkereshette... és nagyon szívesen látja munkatársunkat Genfben, ahol esetleg részletesebb felvilágosításokkal szolgálhat majd.

A népszövetség kiküldöttje Kolozsvárról Bukarestbe utazik, ahol több előadást fog tartani a népszövetségi gondolatról. Bukarestből esetleg Beszarabiába és Bukovinába is ellátogat.

— Milliárdos fizetésképtelenségek Budapest. Budapestről jelentik: A Földiák Gyula lisztnagykereskedelmi részvénytársaság hatmilliárd koronára fizetésképtelenséget jelentett be. Egy másik lisztkereskedelmi cég kétmilliárdos passzívával jelentett be fizetésképtelenséget.

Előrelétsz. szemfüles ripo, lecsusztatott

ezem addig, Hogyan tudj megfelelő para

Eliezer v peldálódzott: tora, a jövőbe szentéletü cád esni: A caddi nak a mekovs chenolni. A c mert reb Jéke gesen fukar e óriái vagyont lásilag is pon szerdai napon reb Jékevez fogadtatásban

— Szomban tájékozód tartják az el még lakmároz pakkolnak a reb Jékev, a rátalálnak és

— Bucszu Jékev.

— Mit fia

— Hát az az élelemért a

— viszonozza

— Ugyan dik, — hisz keráltunk): .

— Rebbe csak a számlá kezdve nem sz szerda, csütört mindent beirta

— Érti r

fejezi be Eliez kának ajándé ismertem meg,

nem tudom, v kiegyenlítsem,

kérést, legyün aztán eszem, es

— A sietség.

fenygetésekke keresztelkedjen voltak és várt keresztelje öke

jött. A tömeg metlenkedett,

a másíkhöz:

— Hallód-e meg hamarosan

— Aki sokalj történt, hogy felesége három

Amikor az dött és a tudó a férj a szomsz mondott és tü

Egyszer ce

— Mazel ismét beszél:

Mazel toy

harmadszor is vesztve bekiált

— Lea, el felejtet, hogy hakahal!?

—

—

—

—

Ez történt...

Előrelátás. (Modern bibliamagyarázat.) Egy szemtűri reporter, akit egyik ügyesebb kollégája „Jeeszszatott” a Tutankhamen szenzációról, egyenesen Eliezert, Ábrahám ös-

atyank adminisztrátorát interjúolta meg, hogy miért követett el illetlenséget akkor, mikor az Izsákot illető háztűznézés céljától Látán házába lépve az eléje tett frissítő edelelekből nem akart élvezni, mondván: „Ló óhé! Ád im dítárti devoraj.” (Nem ezem addig, míg nem adom elé mondanivalómat!) Hogyan tudja ezt összegyűjteni az illetékes megfelelő paragrafusával?

Eliezer végigsimította a szakálát és imígyen példaládozott: — Én, mint Ábrahám adminisztrátora, a jövőbe is látok. Látom, hogy a gorlicei szentéletű cáddikkal a következő „Ez történt” fog esni: A cáddik nagyon jámbor, nagyon tudós fiának a mekovszkei reb Jékev leányát fogják sádcchenolni. A cáddik erről elsínte hallani sem akar, mert reb Jékev rettenetes ámháárec és szörnyűségesen fukar ember hírében áll. Minthogy azonban óriási vagyonnal rendelkezik, a leánya pedig valójában is pompás asszonyjelölt, a cáddik végre egy szerdai napon bérlet kocsin fiával, két mesameszsel reb Jékevhez érkezik, ahol mindannyian pompás fogadtatásban részesülnek.

— Szombat este aztán, miután minden irányban tájékozódott és mindent kitalasztaltak, megtérjék az eljegyzést. Vasárnap, hétfőn, kedden még lakmároznak, mulatoznak, szerdán aztán felpekkolnak a hazautazásra. Elbucuszáskor keresik reb Jékev, nincs sehol. Végre az istálló mélyén rátalálnak és közlik vele, hogy bucsuzni akarnak.

— Bucsuzni? ... és fizetni? — kérdi reb Jékev.

— Mit fizetni? — kérdi a cadik elámulva.
— Hát az abrakért, amit a lovaknak adtam és az élelemért amit Önök ettek és a nagyű kocsin!... — viszonozza határozottan reb Jékev.

— Ugyan, reb Jékev, — szól szelíden a cadik, — hisz mechtunemok vagyunk (sógorságba keráltunk): ...

— Rebbe! — mondja erre reb Jékev, nézze csak a számlát! Szombat estétől, az eljegyzéstől kezdve nem számított fel semmit, de az azelőtti szerda, csütörtök, péntek és szombatért bizony mindent beírtam a számlába és azt fizetni kell! ...

— Érti most már, kedves Riporterem? — fejezi be Eliezer. Ha én Látánál, akit a Rebbe-nak ajándékozott értékek révén pénzsóvárnak ismertem meg, élvezek valamit mielőtt beszéltem, nem tudom, van-e annyi ezüstöm, hogy a számlát kiegyenlítssem. Gondoltam tehát, elvégzem a leánykérést, legyünk mi előbb mechtunemok, majd aztán eszem, eszem, már akkor, miért ne enném?! ...

Nechemjeh Hakkaton

A tiesség. Két spanyolországi zsidót sikerült tenyegtetéseikkel és ígéretekkel rávenni, hogy kikeresteljedjenek. Már a burgasi székegyházban voltak és várták, hogy a biboros főinkvizitor megkerestelje őket. Öminenciája azonban csak nem jött. A tömeg és a két zsidó már nagyon türelmetlenkedett, egyszerre az egyik zsidó így szól a másikhoz:

— Hallod-e Mózes, ha „Özsentsége” nem érkezik meg hamarosan, még elkéssük a minchát! ...

Barisszia, Páris

Aki sokalja az Isten áldását. Tavaly télen történt, hogy a seini (Szinérváralja) sámesznek a felesége három leánykának adott életet.

Amikor az asszony szülési fájdalmakkal küzdött és a tudós asszony foglalatokodott körülötte, a férj a szomszéd szobában Tehilimet (zsoltárokat) mondott és türelmetlenül várta az eredményt.

Egyszer csak beszól a bába:
— Mazel tov! egy leányka. Pár perc múlva ismét beszól:

Mazel tov? még egy leányka. Amikor a bába harmadszor is ugyanezt jelentette, a férj türelmét vesztve behíált feleségéhez:

— Lea, elég volt! Rögtön hagyd abba! Elfelejtetd, hogy én csak sámesz vagyok és nem ros hakahal!?

W. I. B. Cocarlaw

Szemtanuk elbeszéli a véres vasuti verekedések történetét

Szenvedések útja Balázsfalvától Kolozsvárig

(Cluj-Kolozsvár, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A balázsfalva—kolozsvári pogromvonat szerencsétlen áldozatainak nagyrésze csak hétórás késéssel, péntek délután hat órakor érkezett meg Kolozsvárra. Nem érkezettek meg hamarabb, mert a reggeli vonaton garázdálkodó antiszemita verekedők nem elégedtek meg azszal, hogy a vonat zsidó utasait súlyosan bántalmazták, hanem amennyire tőlük tellett, könyörtelenül végrehajtották a zsidóveres legfontosabb jelszavát: „Ezzel a vonattal nem szabad zsidónak utaznia!” és a véresre vert zsidókat ki is dobták a vonatból.

Törött fejek, törött lábak

Balázsfalvától Apahidáig alig van állomás vagy örház, amelynek peronjára ne jutott volna legalább két-három töröttfejű, vagy töröttlábú zsidó utas, akik vérző tagokkal órákon keresztül vártak egy könyörületesebb vonatra, amely elkínzott testüket tovább szállítsa. Míg a vonatra vártak, a jószívű vasutasok vették ápolás alá a szerencsétleneket, jól-rosszul bekötötték sebeiket, azután felségítették őket a következő személyvonatra. A rémes események hatása alatt állandó rettegésben telt el az utjuk Kolozsvárig, szüntelenül attól féltek, hogy a borzalmas jelenetek megismétlődhetnek és mászás terhelte szakadt le róluk, amikor délután hat órakor végre befutott velük a vonat Kolozsvárra.

Néhányan a sebesültek közül azonnal felkeresték a jogvédő iroda kolozsvári központját, hogy referálhassanak a borzalmas utazás részleteiről. A jogvédő iroda helyiségében két szilágysomlyói zsidó fiatalember is megjelent, az egyik kereskedősegéd, a másik ipari munkás, mindketten Bukarestből igyekeztek Kolozsvárra, de csak Tövisig juthattak el, ott azután dagadt fejjel és vérző tagokkal vártak addig, míg a legközelebbi nemantisemita vonat megérkezett.

Lábbal taposták Tövisen a zsidókat

A két szilágysomlyói fiatalember megdöbentő részleteket mesélt el a tövisi verekedésekről. Csak a fiatalabbik tudott folyékonyan beszélni, az idősebbiknek annyira dagadtra verték fejét és szemét, hogy csak kinnal nyögte ki a szavakat.

— Balázsfalvától — meséli a fiatalabbik — irtózatossá tettük meg az utat Tövisig. Hallottuk a verekedők csataordításait és a sebesültek jajveszékéseit, de látni nem láttunk semmit, mert moccanni sem mertünk a helyünkről. Ránk csak Tövisen került a sor. A fülkékbe körülbelül tíz fiatalember rontott be, rövid szóváltás után engem is, a bátyámat is megragadtak és kihurcoltak az állomás peronjára. Ott addig ütöttek bennünket, míg le nem estünk a földre. Akkor megkezdődött a taposás. Lábbal rugdostak mindnyájunkat, kit hol értek. Nekem még szerencsém volt, mert sikerült valahogy a fal mellé vándorogni és onnan láttam, hogyan taposták véresre bátyámnak a homlokát. Több mint egy óráig állt Tövisen a vonat és ezalatt az idő alatt szakadatlanul ütöttek, verték, rugták a zsidókat. Amikor már indulóban volt a vonat, néhány fiatalember még egyszer leugrott, hogy utójára belerughasson a földön fetregő áldozatokba.

— A másik személyvonat aztán felvett bennünket s a vonat kalauza egy fentartott fülkében rejtett el minket, nehogy megint megtámadhassanak.

Ép bőrrel végig a pogromvonaton

Munkatársunknak alkalmá volt beszélni egy K. L. nevű kolozsvári kereskedővel, aki a reggeli személyvonat emberséges érzésű román utasainak köszönhetette azt, hogy habár óriási rettegés árán, de mégis ép bőrrel érkezett meg Kolozsvárra. A kereskedő elmondotta munkatársunknak, hogy a vonat román utazóközönségének óriási zöme mindent elkövetett azért, hogy a borzalmakat megakadályozza, de tehetetlenek voltak az indulatos fiatalember aránylag kis csoportjával szemben. Abban a fülkében, ahol ő utazott, rajta kívül csak románok utaztak, közöttük három egyetemi hallgató is, akik nem engedték a zavargókat behatolni a

fülkébe és letagadták előttük, hogy zsidó utasa is van a fülkének. Az egyik román utitárs annyira ment az óvatosságban, hogy a kereskedő teflinjét saját zsebében rejtette el nehogy azt meglátva, a zavargók megtudják, hogy mégis utazik zsidó a fülkében.

Vár a vonat...

K. L.-nek így az ijedségen kívül nagyobb baja nem történt, de védett helyből mindent jól hallott, úgy hogy a rettenetes borzalmak minden egyes részletéről pontos felvilágosítást tudott adni.

— Campu Libertatin — kezdte elbeszélését — körülbelül hatvan-hetven fiatalember szállt fel a vonatra szállást csinálni. Blajon több mint ezer ezer utas szállt fel a vonatra, akik között igen sok volt a fiatalember. Amint a vonat elindult, rögtön antiszemita célzásokat lehetett hallani, Karácsonyfálvánál pedig a fiatalember egyik csoportja brutálisan támadt rá a védtelen zsidó utasokra. Hiába csitították őket a komoly és higgadt főleg katonatisztek által álló román utasok, a zavargók a legkegyetlenebb módon ütöttek, verték és rugdosták a vonat zsidó utasait. Utközben minden megállónál legalább három-négy véresrevert zsidót dobtak ki a vonatból és az állomás épülete előtt tovább verték őket.

— És a vonat várt...

— Várt a vonat, nem tudni mi okból, kinek a rendelkezése, a rendes várakozási idején is jóval túl, míg a vonatról leszállt verekedők meg nem unták a kidobott zsidók ütlegelését. Amikor a verekedők felszálltak, a vonat is tovább indult.

Két zsidó utasnak a szakálát tépték ki

Tövis előtt a verekedők egy szakálás zsidó utasnak estek neki és kitépték a szakálát. A vonat egyik keresztény leányutását, aki meg akarta védelmezni a szerencsétlen zsidót, bosszúból kékre csipdesték. Tövisen valóságos zsidó orgiákat ültek a verekedők és rettenetes módon kínozták el a kezük ügyébe került zsidókat. A m...i rabbinak fele szakálát kitépték. Azt a csehszlovákiai illetőségű zsidó utast pedig, aki segítségére akart sietni a szorongatott rabbinak, a tövisi csendőrség bekísérte az őrszobába.

Informátorunk Székelykocsárdon egy zsidó fiatalembert látott, akinek torkából és homlokából mély szurt seben keresztül valóságos patakokban ömlött ki a vér. A szerencsétlen fiatalember alig bírt vánszorogni és rémülten kutatott segítség után, de segítség helyett a támadók egy újabb csoportja rohant rá a már-már önkívüli állapotban lévő fiatalemberre és addig ütlegelték, amíg eszméletlenül el nem terült a földön. Kolozskarán többek között egy hetvenéves, magával tehetetlen öreg zsidót vertek véresre.

A brutalitások visszhangja a sajtóban

A Balázsfalva—Kolozsvár közötti borzalmas események természetesen élelken foglalkoztatják a sajtót is. Egyelőre természetesen csak a kolozsvári sajtót, mert az események híre még nem érkezhetett el a fővárosba. A kisebbségi lapok mellett a nemzeti párt hivatalos lapjának, a „Patria”-nak mai száma hosszabb cikkben emlékezik meg a rémségekről. A cikk teljes hűséggel adja vissza a történetek főbb mozzanatait. A liberális párt kolozsvári hivatalos lapja, az „Infratirea” nem emlékezik meg az ügyről.

Davidovics ellenzéki vezér alakítja meg az új jugoszláv kormányt

Belgrád, május 17. Sándor király Davidovics Dusant, az ellenzéki blokk vezérét bizta meg koncentrációs kormány alakításával, amely biztosítani tudja a parlamenti munkáját. Davidovics azonnal megkezdte tárgyalásait az egyes pártok vezetőpolitikusaival. Belgrád politikai köreinek véleménye szerint, ha Davidovicsnak nem sikerül koncentrációs kormányt alakítani, újabb megbízást kap a királytól ellenzéki munkakormány alakítására. Az utóbbi esetben számítani lehet a tehintélyes horvát parasztpártra is, mert ilyen kormányban Radicsék is hajlandók résztvenni, azzal a feltétellel, ha három tárcát kapnak benne. A munkakormány külügyminiszterjelöltje Merinkovics Voja tekintélyes demokratapárti politikus.

Mannesmann-forrcsőveket szállít Grossmann Jenő Nagyvárad Baross-utca 10. szám. Sürgönycim Grossmasin. — Telefonszám 2—86

Hogy vélekednek a kereskedők az új vámrendszerről?

A bukaresti kereskedelmi blokk elnöke nyilatkozik (Cluj-Kolozsvár, május 17. Uj Kelet tudósítójától.) A közgazdasági élet legaktuálisabb problémája ma a behozatali vámok emelésének ügye. A gyárosok és kereskedők e kérdés körül ellentétes álláspontot foglalnak el. A kereskedők a jelenlegi importrezsim fenntartását kívánják.

A közérdekű kérdés megvilágítása céljából a „Consum“ bukaresti szerkesztője fölkereste Th. V. Orgidant, a kereskedelmi és ipari blokk elnökét, aki következőkben ismertette a kereskedelem álláspontját:

— A kereskedelmi és ipari blokk kiküldötti vezetésénél már egy alkalommal intervenáltak D. J. Gheorghiu pénzügyminiszteri vezérigazgatónál a jelenlegi importvámrendszer további érvénybenmaradása érdekében. Erre a lépésre bennünket a következő okok indítottak:

1. A hazai ipari termelés nem tudja minden téren fedezni a belföldi szükségletet.
2. A jelenlegi árak lehetővé tették az ipari vállalatok számára azt, hogy mérlegeiket tetemes nyereséggel zárják, bár a kért árak az árak minőségéhez viszonyítva meglehetősen nagyok. Az importtarifa emelése monopolizált helyzetbe juttatja a hazai ipari vállalatokat, aminek következménye az árak emelése és ezáltal a megélhetés drágulása lesz. Abban az esetben, ha az egyes iparágak garantálnak annak a lehetőségét, hogy a belföldi fogyasztást képesek ellátni, jogot formálhatnánk a protekcionális vámvédelemre, de csak akkor, ha megelőzőleg számot tudunk adni arról, hogy miért kéri a protekcionális védelmet. Viszont ezt a védelmi rendszert is csak ideiglenesen és azzal a szankcióval szabad életbeléptetni, hogy visszavonható lesz abban az esetben, ha a vámvédelemben levő iparágak ezt a kedvezményt a fogyasztók közönség érdekeinek rovására használják fel.

A kolozsvári Avram Jancu-szoborpályázat

(Cluj-Kolozsvár, május 17. Az Uj Kelet munkatársától.) A városhaza nagytermében ma nyílt meg az Avram Jancu-szoborpályázatra beérkezett pályaművek kiállítása. A görög keleti katedrális elé ugyanis Avram Jancunak monumentális szobrát akarták felállítani és a pályázatra, amely jelíges, négy új pályamű érkezett be.

A szobrok igyekeznek kifejezni Avram Jancu egyéniségét és azt a történelmi eseményt, amelyet az ő alakja a román történelemben reprezentál. A legsikerültebb a pályaművek között a „Forti floreat laurus“ jelíjű szobor. Ez a mű Jancuban az erőt és a hősi elszánt-ságot hangsúlyozza, dacosan hátraszegett fejjel ül lován, amelyet kemény marokkal fékez. A reliefek, amelyek a szobor magas és artisztikus talapatát díszítik, allegóriai kuszabrázolások, amelyek nem a realitásukkal, de a bennük lévő eszmék és gondolatok nagyszerűségével fogják meg a szemlélőt.

A „Regale muntilor“ jelíjű munka már kevésbé sikerült. A harmadik pályamű, bár komoly művészi szándékkal készült, de beállítása túl teatrális. A szobron sok a rekvizitum, amely az összhangot feltétlenül rontja. A negyedik szobor arányokban hibás, azonkívül régi stílust reprezentál. Mindenesetre megállapítható, hogy ez a pályázat sokkal eredményesebb mint az első volt és nagyon valószínű, hogy a zsüri ezalkalommal oda is ítéli a legjobb műnek a pályadíjat és megbízást ad a szobor kivételére.

Katasztrófális földrengés pusztított Örményországban

Konstantinápoly, május 17. Erzerumban tegnap nagy földrengés pusztított, amely megszakításokkal egy óráig tartott és nagy károkat okozott Zarichiei, Boziran, Azal, Arados, Horesan és Chirich községekben.

Azal városa porráégett. Az összes táviró- és telefonvonalak megrongálódtak. A földrengésnek eddig ötszáz halottja s ezer sebesült áldozata van.

Véget ért a ruhrvidéki sztrájk

Megmarad a hétértékes munkaidő. A bányákban már megkezdődött a munka. Beállították a nacionalista tüntetőket és népgyűléseket. Marx kancellár alakítja meg az új kormányt?

(Berlin, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Marx kancellár valószínűleg újból megbízást kap a kormányalakításra. Ennek azonban az a feltétele van, hogy a kormány tagjai formálisan lemondjanak, mert a német nemzetiek még nem tisztázták álláspontjukat. A német nacionalista párt sajtója hevesen támadja a kormányt, mert minden ünnepséget és tüntetést betiltott, amelyeket a német nemzeti párt tagjai szabadág alatt kívántak rendezni. A kormány viszont arra hivatkozik, hogy a jobboldali csoportok néhány hét óta egységes terv szerint es-

következésként azon fáradoznak, hogy túlfutott politikai hangulatot teremtsenek egész Németországban, ami olyan állapotokhoz vezethetne, amelyek a legélesebb ellentétben vannak a birodalom érdekeivel.

Berlin, május 17. A munkaügyi miniszter közbelépése eredménnyel járt és sikerült olyan megegyezést létrehozni a munkások és munkaadók között, amely a munka újrafelvételét eredményezte. A mai napon tehát a ruhrvidéki bányászsztrájk véget ért. A munkaadók elfogadták a hétértékes munkaidőt.

Elkészült az olasz-csehszlovák szerződés

Benes nyilatkozik a Mussolinival folytatott tanácskozásokról. Olaszországot nem érinti a francia-cseh titkos szerződés. A külön-szerződések nem veszélyeztetik a kisantant önállóságát

(Róma, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Benes cseh külügyminiszter nyilatkozott a „Tribuna“ munkatársának a folyamatban levő tárgyalásokról. A fontosabb politikai kérdések közül, amelyek szóba kerültek, Benes megemlítette, hogy először a békének a szerződések értelmében való fenntartásáról tanácskoztak, azonkívül a közép-európai viszonyok megjavításáról, főleg pedig Csehország és szomszédállamai viszonyáról, továbbá szóba került az olasz-cseh megegyezés egy közép-európai vizsály esetére, végül pedig Csehország külön olasz-cseh szerződéssel

csatlakozni óhajt az olasz-jugoszláv szövetséghez.

A cseh-francia szerződésről Benes kijelentette, hogy az nem érdekli Olaszországot, mert kizárólag Németország ellen irányul. Csehország egyébként a maga körében mindent elkövet azoknak a nehézségeknek az elhárítására, ame-

lyek Európa békéjét fenyegetik. A cseh és olasz állam között kötendő egyezmény hasonló alapelveken fog felépülni, mint az olasz-jugoszláv szerződés. Az újságíróknak arra a kérdésére, hogy azok a szerződések, amelyeket a kisantant államai külön-külön kötnek, nem fognak-e majd arra vezetni, hogy a jövőben

a kisantant elveszti függetlenségét,

vagy cselekvési szabadságát, Benes tagadólag válaszolt. Kijelentette, hogy eredetileg a békeszerződések érvénybentartásáért alakul meg a kisantant, de a benne egyesült államok mind-egyikének jogában áll, hogy különleges érdekeinek megfelelően külön egyezményeket is kössön más országokkal.

Benes és Mussolini ma hosszasan tanácskoztak a két állam között kötendő egyezmény ügyében. A megbeszélések során megszüvezték az egyezményt, melyet közelebbről publikálni fognak.

Letartóztatták a német-orosz konfliktus előidézőjét

Botzenhard az egyik szovjet hivatalnoknál volt elrejtve. Milyen elégtételt akar az orosz kormány a házkutatásért?

(Berlin, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A politikai rendőrség letartóztatta Johann Botzenhardot, az orosz kereskedelmi képviselőt alkalmazottját, aki miatt az orosz-német konfliktus támadt. Botzenhardot ugyanis az állami törvényszék hazaárulás miatt köröztette s majdnem elfogta, de a kém a berlini szovjetdelegáció helyiségébe menekült a rendőrök elől. Mialatt a kereskedelmi képviselő helyiségeiben házkutatást tartottak,

a többi tisztviselők megszöktették Botzenhardot

s emiatt, mint ismeretes, nyolcat letartóztattak közülök. A konfliktus következtében Oroszország teljesen megszakította a gazdasági összeköttetést Németországgal, Krestinszky orosz nagykövet azonnal elhagyta Berlint és a német területen tartózkodó Rykov, a központi szovjettanács elnöke, Olaszországba ment.

Botzenhardot az orosz kereskedelmi képviselő letartóztatták, de közben szabadlábra helyezték hivatalnokai egyikénél találták meg, akit

Botzenhard feleségével együtt szintén letartóztatták.

Ezzel azonban a bonyodalmas ügynek még nincsen vége. Brockdorff Rantzau moszkvai német követ ugyanis Litvinov kereskedelmiügyi népbiztossal napokon át folytatott tárgyalások után értesítette kormányát, hogy Oroszország jegyzékben foglalja össze az általa kívánt elégtétel feltételeit. A jegyzék a következő pontokat tartalmazza:

1. A nemzetközi szokásoknak megfelelő bosszúvétel a rendőri beavatkozás miatt.
2. Németországnak el kell ismernie az 1921 májusában létrejött egyezményben az orosz kereskedelmi képviselő számára biztosított terü-

letenkivüliséget, ami garanciát szolgáljon hasonló esetek meg nem ismétlődésére.

3. Meg kell büntetni a házkutatás kezdeményezőit és vezetőit.

4. Helyre kell hozni az okozott kárt.

Ezekről a követelésekről beható megbeszélések folynak Brodovszky berlini orosz ügyvivő és Stresemann külügyminiszter között. Legvalószínűbb, hogy a konfliktus elintézésére a közeli napokban paritásos alapon választott vizsgákbizottságot fognak összehívni.

Május Lagbaomer napja!

22

Avivák!

rendezték a Keren Kajjemet Lőjszráél javára virágnapot, amelynek jövedelme az aranykönyvi bevezetésekre szolgál.

Keren Kajjemet-biztosok! Barissziák! Segítsétek az Avivát a virágnap megrendezésében!

ELADÓ HÁZAS-TELEK

Hegyalatti-utca 11-11/a
2 szoba, 4 szoba, 2 konyha, együtt vagy külön-külön
Ára 230.000 lei.
Egy szoba konyha elfoglalható.
Értekezhetni:

Kun Mátyás Fia Cluj, Cal. Victorie 2

A kiváló minőségű

D

reher-Haggenmacher-Sör kapható!

Kérjük mindenütt!

Trájk

szűkült a munka. Marx kancellár

... munkügyi miniszter ...

Szerződés

Olaszországot ...

... cseh és olasz ...

... függetlenségét ...

... hosszasan tanács ...

Rosz

... elégtételt akar ...

... ciálul szolgáljon ha ...

... okozott kárt ...

... beható megbeszélés ...

Mer napja!

... ivák!

... eren Kajemet Lőjzs ...

... szidák! Segítsétek az ...

Hegyalatti-utca

11-11/a

2 szoba, 4 szoba, 2 konyha, együtt vagy külön-külön

Ára 230.000 lei.

Egy szoba konyha elfoglalható.

Értekezhetni: Cal. Victorie 2

ható!

HIREK

— Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja. Szerkesztők: Gáspáry János és dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: dr. Marton Ernő. Az Új Kelet cikkeinek utasítását csak a forrás megjelölésével engedjük meg. Előfizetési árak: Egy hónapra 70 lei, negyedévre 200 lei, félévre 380 lei, egész évre 750 lei.

— Csütörtökön érkezik haza a királyi pár. Bukarestből jelentik: A királyi pár május 22-én délután érkezik Carpinisre, ahol hivatalos fogadtatás lesz, ugyancsak hivatalosan fogadják az uralkodópárt minden állomásnál, ahol a külhivonat keresztül halad.

— Csökkent a munkanélküliség Angliában. Londonból jelentik: A munkügyi minisztérium jelentése szerint május ötödikén 1,400.400 munkanélküli volt, vagyis 7300-zal kevesebb mint április huszonnyolcadikán és 245,000-rel kevesebb mint 1923 december harmadegyedikén.

— A vámvédelmi tárgyalások újrafelvétele. Bukarestből jelentik: A védővámok felemelését célzó tárgyalásokat a Legtöbb Vámügyi Tanács befejezte. A adatgyűjtés munkáját elvégezték és legközelebb vas- és gépipar vámjairól fognak tárgyalni. A tárgyalásokra Clujról dr. Bereczky Ernő fog Bukarestbe utazni, ahol résztvesz a kedden újra összehívott vámértelmezésen. A vámbizottság a gépgyártás védelmére hajlandó ugyan emelni a vámtételeket, azonban bizonyos gépekkel szemben, mint például a motoroknál, amelyre a belföldi ipari életnek nagy szüksége van és itt nem állítják elő, a bizottság nem akarja szigorúan a védővámok elvét alkalmazni.

— Natan Birnbaum hatvan éves. Natan Birnbaum a napokban töltötte be élete hatvanadik esztendejét. A „Selbstemanzipation“ és „Gottes Volk“ című művek híres stílművésze ma már nem tartozik azoknak a táborába, akiket lebilincselő írásaival egykor a zsidó nemzeti eszméért lelkesített, Birnbaum átvált a szionizmusból a jiddisizmusba és a héber nyelvvel szemben a jiddis számára követelte az elsőbbséget. A nyelvi visszafejlődés után áttevett a zsidó klerikalizmus vizeire és az Agudas Jisraelt propagálta modern, fölünyes német stílusban. Ez a változatosság Birnbaum közpályáján azonban lehet következtetés, de korántsem elvtagadás olyan értelemben, ahogy azt politikuskoknál megszoktuk. A tudós és író Birnbaumnál ezek a változások inkább stációi egy tragikus belső forrongásnak: kiélni magukat a zsidóság egészében. A zsidó lélek nyugtalansága, az abszolút igazság lázas keresése, vágyódás egy fix pont után, ez lényege a kétségtelenül jelentős férfi pályájának. Hatvan éves lett most, de hívei és ellenfelei számára még mindig nyílt kérdés: hol fog megállapodni? Birnbaumnak a működése valóban a kételyek és kérdések birodalmába tartozik, lényegében zsidó. Ha műve előtt nem is, de személye előtt megilletődéssel kell megállani és az öregkor küszöbén azzal a kíváncsággal kell köszönteni őt, bárha a jövőben találna meg önmagát.

— Aradon felejtett olimpiai játékosok. Dr. Suciu szövetségi kapitány távirati intézkedésére az olimpiaszra kijelölt tizenkilenc játékos tegnap este Aradra érkezett, hogy ma reggel a pozsonyi mérkőzésre utazzanak. Óriási meglepetést keltett, hogy Suciu dr. Hirsch Elemért, az Universitatea játékosát és Lázárt, az Universitatea kapusát nem vitte a csapattal, helyettük Kozovicosal, a temesvári csapat hátvédjével, akit sportszerűtlen játék miatt ejtettek el az olimpiai mérkőzésen való részvételről és Ritter temesvári kapussal, aki beteg, utasított Pozsonyba. A bukaresti központi vezetőség delegátusa Sagulescu kapitány, aki az olimpiai csapatot Párisba kíséri, azzal a határozott utasítással utasított Aradra, hogy a két érthetetlen okokból lemaradt játékosat Suciu költségére magával vigye. Dr. Tatár egyetemi tanár, a válogató bizottság elnöke a seestről jelentést tett Károly trónörökösnek, a szövetség főtájtárának.

— Japán katonai bizottság Európában. Bukarestből jelentik: Tegnap egy japán katonai bizottság érkezett a fővárosba. A bizottság holnap tovább utazik Bécsbe.

— Terhelő vallomások a rákoszentmihályi tömeggyilkos ellen. Budapestről jelentik: A rákoszentmihályi tömeggyilkosság ügyében a bíróság ma Szegi Máriát hallgatta ki, aki ellen az a vád, hogy kispesti háznak fűkamráját bérbeadta Molnár-Tóth Józsefnek és akitől külön ötvénezer koronát is kapott azért, hogy senkinek se szóljon, mit ázott el a fűkamrában. A fűkamrában elázott láda Lahmanné holttestét tartalmazta. Az elnök kérdéseire Szegi Mária kijelentette, hogy nem emlékezett, mi van a ládában és azt hitte, kincset tartalmaz. Molnár-Tóth József megerősítette Szegi Mária vallomását. Ezután kihallgatták Boncz Istvánt, aki azzal van vádolva, hogy szövetkezett koronáért mérget szerzett, amellyel Kövesné és Molnár-Tóth meggyilkolták Lehmant. Boncz azt vallotta, hogy Molnár-Tóth József elpusztítandó kutyáknak kért tőle mérget, nem pedig embrelésre. A szembesítéskor Molnár vissza is vonta régebbi vallomását, melyszerint annakidején megmondotta Boncznak, hogy emberölésre kell a mérget. A vallomás visszavonását a gyilkos azzal indokolta, hogy nem akarja Bonczot tönkretenni, mert nem áll érdekében.

— A következetes „Infratirea“. Már egyszer megírtuk, hogy a liberális párt kolozsvári hivatalosa, az „Infratirea“ — nem tudjuk szándékosan-e, vagy pedig csak azért, mert nem veszi magának azt a fáradságot, hogy közelebbről is megismerkedjék az erdélyi zsidóság politikai rétegződésével — következetesen zavaros és tájékozatlanul hozzá nem értő megjegyzésekkel kíséri az erdélyi zsidó közélet politikai megnyilvánulásait. Kénytelenek vagyunk azt a megállapításunkat újból megismételni, mert az „Infratirea“ egyik munkatársa, aki a lap tegnapi számában a Magyar Párt brassói nagygyűléséhez fűz megjegyzéseket, akkora tájékozatlanságról tesz újra tanúságot, ami valósággal páratlan a szornalisztika történetében. Tessék csak elgondolni, hat év óta székelt Kolozsváron az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség központja és négy év óta jelenik meg ugyancsak Kolozsváron az „Infratirea“. Dacára ennek a négy évig tartó egymássalélesnek az „Infratirea“ a Zsidó Nemzeti Szövetséget még ma is Magyar Párttal téveszteti össze és mindenáron oda akar kilyukadni, hogy a Szövetség a zsidók magyar nemzeti szövetsége. Igazán főlölegesen erről a kérdéőről vitatkozni, hiszen az „Infratirea“ munkatársán kívül senki iriolvasni tudó ember sincsen Erdélyben, aki ne tudná, hogy a Szövetség az erdélyi zsidók zsidó nemzeti szövetsége és minden erejével az erdélyi zsidók zsidó-népi és zsidó-kulturális érdekeiért harcol. Ugyanolyan közismert tény az is, mint az — amiről az „Infratirea“ szintén nem akar tudomást venni — hogy dr. Roth Hugóval semmi politikai közössége nincs az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetségnek. Dr. Roth Hugó éppen egyike azon neveseknek, akiknek álláspontja homlokegyenest ellenkezik a Szövetség felfogásával.

— Miakics magyar szocialista képviselő meghalt. Budapestről jelentik: Miakics Ferenc szocialdemokrata nemzetgyűlési képviselő szívizületében meghalt. A negyvennyolc éves Miakics utóbb a vas- és fémmunkások szövetségének főtájtára, régebben pedig kereskedelmi államtájtár volt.

— Egyre növekszik a Duna árja. Újvidékről jelentik: A Duna tegnap egész nap emelkedett, úgyhogy az 598 centiméter magasságot is elérte. A folyam felső folyásáról érkező hírek szerint az emelkedés nő és meghaladja a félmétert. Karlovác környékét és a város első utcáit elöntötte az ár. Mint Eszékéről jelentik, a Dráva is emelkedik és Eszék felső városában az ár víz behatolt az utcákra.

Nagyvárad legszebb és legforgalmasabb helyén imponáns üzlethelyiség, régi és jól bevezetett **nődivat és rövidáruüzlet** **előnyös feltételekkel átadó** és azonnal átvehető. — Megkeresések „Fényes egzisztencia“ jellegre a kiadóhivatalba küldendőek

— Kolozsvári művészek a bukaresti képzőművészeti szindikátusban. A bukaresti képzőművészeti szindikátus a napokban tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy a szindikátust kiegészíti cluji művészekkel. Beválasztották Papp Sándort, Papp Demokost, Ganeser Nándort, Corneat, Fergatöt, Deák Nándort, P. Capidant, Szabó Verát, Cedrean Kornélt, Gogan Valyt és a cluji művészklub több tagját. Papp Sándort egyébként az állam által rendezett Nemzeti Szalonba is meghívták zsűritagnak. A művész a napokban Bukarestbe utazik. Minthogy a képek kiállítására szóló felhívás elkésve érkezett, a cluji művészek csak az ősi tárlaton fognak szerepelni.

— Tűzijáték, ahol igazi bomba robban. Bécsből jelentik: Tegnap este nagy publikum előtt érdekes tűzijátékot rendezett Ottakringben, az Internacionál-sporttelepen Heinrich Zaek gráci pyrotechnikus. Az előadás utolsó pontja az lett volna, hogy mozsárgyűből kilőnek egy ekrazit-bombát. De ügyetlenség folytán a bomba idő előtt explodált, szétvetette a mozsarat és a közönség közé vágódott. A szétzóródó szilánkok leszakították egy banktisztviselő feleségének, Margarete Wimmernek a fejét, míg férje s még öt más ember súlyos sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenség rémületes pániót idézett elő a közönség körében, amely jajveszékélással és segélykiáltással rohanta meg a kijáratokat. A robbanás dőreje s a vakító fény következtében sokan elájultak, sokan pedig a nagy tumultusban szenvedtek kisebb-nagyobb sérüléseket. A szörnyethalt asszonyon kívül súlyosan megsebesültek: Norbert Wimmer 37 éves bankhivatalnok, az asszony férje; Friedrich Ruppert 49 éves kereskedelmi akadémista, akinek egy szilánk a jobb arcát szakította át; Engelbert Kellermann 27 éves kereskedősegéd, aki súlyos tejsébet kapott; Karl Majer 12 éves realiskolai tanuló a halántéksontján sérült meg; Rudolf Hawelka súlyos altesti sérüléseket szenvedett, míg az ötéves Rosa Domian a fején sebesült meg.

— Gazdát cserélt hat budapesti színház. Budapestről jelentik: Kohner Adolf báró és fiai részvénytársaságtól a Magyar-Amerikai Bank megszerezte az Unió színházüzemi részvénytársaság részvénytöbbségét. Ezzel a változással Beöthy László a Magyar-színház, Király-színház, Belvárosi-színház, Andrásy-uti színház és Blaha Lujza-színház vezérigazgatója lesz a részvénytársaság elnöke, vezérigazgató pedig Faludi Jenő, a Vigszínház volt igazgatója. Faludi az újságíróknak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a részvénytársaság megszünteti az Andrásy-uti színházat, amelynek helyébe kamaraszínház kerül, Hevesi Sándor vezetésével. Az állam ugyanis nem újította meg az Andrásy-uti színház bérletét, mert ott kamaraszínházat létesít. Az Andrásy-uti színház valamennyi tagjának felmondottak.

— A Diana fürdői uszóda és vízgyógyintézet megnyílt. A gyógyfürdőben külön orvosi vizsgálat nincs. Bárki vehet saját orvosa rendelése szerint szénasavas, kén, só, fél stb. fürdőket. Férfiaknak reggel 6-tól, nőknek d. u. 2 órától. Az uszóda nyitva reggel 7-től este 7-ig

— Bulgária és Törökország barátságos szerződést kötnek. Konstantinápolyi jelentés szerint a „Tanin“ azt jelenti, hogy a legközelebbi időben Törökország és Bulgária barátságos szerződést fognak kötni. Bolgár részről Radew Simon, török részről Tewtik basa vezetik a tárgyalást.

— Olaszországban telepedik le a görög király. Rómából jelentik: Az olasz kormány hozzájárult, hogy György görög exkirály Olaszországban lételpedhesék.

— Kémszervezetet leplezett le a bukaresti sziguranca. Bukarestből jelentik: A sziguranca — „Vitoral“ szerint — egy hatalmas kémszervezetnek jött a nyoma. A kénkedőknek külön táviró- és telefonösszeköttetésük volt Budapesttel és állandóan informáltak Budapestet az itt történetekről. Többeket letartóztattak.

* Üzletátadás. Átadó kedvező feltételekkel 15 évre, jól bevezetett, kitűnő renoméjű üzlet Nagyváradon, gazdasági és műszaki szakmában, vevőkör átruházással. Összes szükséges tőke 250.000 lei. Értekezni Weisz Manónál Cluj, Buza-utca 4. vagy Berkovits Bernátnál Oradea-Mare, Kapucinus-utca naponta déli 2-től fél 4-ig és este 7 óra után.

Szőrmefestés és gyapjufestés **TAVASZI RUHAKAT A LEGSZÉBBEN TISZTÍT** **„KRISTÁLY” GŐZMOSÓGYÁR CLUJ** **Gyapju és gyapju-fonalfestés** Telefon 500

„DIANA“ sósorszesz
az egyedüli megbízható háziszor

Központi Télikert-Bár!

szenzációs
májusi műsora

este pont 9 órakor kezdődik

Önmaga ellen vét, Nagy és Szilágyi.

ndi festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Barajiu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Ha művészi kívánság

butort, zongorát

akar venni, ne Marosvásárhelyre és teli nts
sajnája az utat meg a
SZEKELY ÉS RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermelt
sztalosok furnirszerűségeiket legolcsóbban itt szerzhetik be

LÁDAGYÁR

Mindenféle ládákat és fiókosokat beszeresgetünk és az
szedeti részeken megrendelésre azonnal készíti és
szállít a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lovovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cornazii (volt Kajánó-utca) 1. szám

SUCHARD

KAKAO

FELÜLMULHATATLAN

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. St. O. Iosii

volt
Szép-
utca

KÖZGAZDASÁG

¶ Vitássá teszik az osztrák-magyar állami épületek megváltását Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: Ausztria és Magyarország 2,360.147 aranykorona értékű kárpótlási igényt jelentett be a jóvátételi bizottságnál azokért az osztrák és magyar állami épületekért, amelyeket Jugoszlávia az összeomlás után birtokba vett. A jugoszláv kormány azonban Ausztriának és Magyarországnak ezt az igényét nem akarja elismerni és két delegátust küldött Párisba, hogy az igény elismerése ellen óvást emeljenek.

A mai valutapiac

Ma délelőtt kissé enyhült a piacon három nap óta észlelt szilárdulás. Áru minden devizában van. Az árak ma a következők: Osztrák korona 343-347, magyar korona 420-440, cseh korona 600-602, svájci frank 36.40-36.45, francia frank 12.00-12.10, dollár 202-204, font sterling 898-900, olasz lira 9.15-9.20, dinár 2.30-2.35.

Valutapiac május 17-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1185, Berlin —, London 892, Newyork 205, Róma 910, Zürich 36.40, Bécs 29, Prága 602, Budapest 25, Varsó 18.

Bukarest. Valuták: Napoleon 745, márka 45, leva 133, török lira 102, font sterling 885, francia frank 1200, svájci frank 36.00, olasz lira 890, drachma 410, dinár 240, dollár 203, lengyel márka 20, osztr. korona 23, magyar korona 22, cseh korona 590.

Zürich. Nyitás—Zárás: Berlin 132-132, Amsterdam 211-211, Newyork 564.5-564.5, London 2463-2463, Páris 32.55-32.45, Milano 2510-2515, Prága 1662.5-1665, Budapest 67.5-67.5, Belgrád 695-695, Bukarest 275-275, Varsó —, Bécs 79.5-79.45.

¶ A sörárak felemelése előtt. Megirtuk, hogy a sörgyárosok a napokban bizalmas értekezletet tartottak Kolozsváron. Kiszivárgott hírek szerint a gyárosok a sör árának emelését határozták el azzal az indoklással, hogy a komló ára erősen megrágult.

¶ Uj szabadalmak. A „Monitorul“ legújabb száma a következő találmányok szabadalmazását közli: 9326. Eljárás fémeknek kiűritővel ellátott tartályokba légmentesen való bevezetésére. 9328. Cipőszarok megrögzítésére eljárás. 9329. Berendezés méhejéteknek tápláló folyadékkal való megtöltésére. 9332. Libelle Ziegler-féle autórendszer. 9336. Szétbontható játékszer, mely talicskának, összehajtható széknek használható. 9337. Futball-ballonok. 9339. Dörzstamp. 9340. Kutakhoz elevátortökéletesítés. 9342. Osztócsap fertőtlenítő készülékre. 9344. Vaskazetta. 9345. Öntözökészülék tökéletesítése. 9348. Szondákra önműködő zárókészülék. 9349. Ugyanaz. 9350. Ragasztóanyag. 9351. Kutelevátor. 9352. Csapítókeletésítés. 9356. Önműködő motor. 9356. Gőzberendezések. 9358. Szellőzéses gép. 9359. Gőzberendezés különböző feszültségű gőzgenerátorokkal. 9361. Tisztító készülék tökéletesítése. 9363. Folyadékokkal és gázokkal követendő eljárás. 9383. Gőzkazánban levő víz szintjének villamos jelzése. 9346. Gabonatisztító.

¶ Nem cserélik be arany pénzre a bankjegyeket. Bukarestből jelentik: A Banca Nationala felkerlte a Radort annak hivatalos megafólasra, hogy a papirpénzt aranyéropénzzel fogják becsereélni. Ez a több bukaresti lapban napvilágot látott hír teljes mértékben kohlomány.

¶ A vetések állása. Bukarestből jelentik: A földművelésügyi miniszter jelentése szerint a vetések állása kitűnő és a termés az elmúlt évek legjobb eredményével bíztat. A termőföld kilencven százaléka meg van munkálva.

¶ Bukarest város kölcsona. Bukarestből jelentik: Costinescu bukaresti polgármester tudvalevőleg a főváros számára nagyobb kölcsönt akar felvenni Londonban. Londonból érkezett jelentések szerint kölcsön elé azonban nagy akadályok gördültek. A polgármester mindazonáltal reméli, hogy a kölcsönt sikerül megszereznie.

¶ Az Iparosegylet közgyűlése. A cluj Iparosegylet május 25-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg egyleti székházában hatvanötödik évi rendes közgyűlését. A közgyűlésen a választmány jelentésén kívül betervezzük a zárszámadást, a mérleget és megállapítják a jövő munkáév költségvetését, kiegészítik a tisztikart és választmányt és indítványokat terjesztenek elő.

SPORT

Románia válogatott csapata ma játszik Pozsonyban. Az egész országban élénk kíváncsisággal várják a hazai válogatott csapat pozsonyi szereplését, mert ezen a mérkőzésen elért eredmény közelebbi megvilágításba fogja hozni válogatott csapatunk játékosságát és erejét. Mindenesetre számolnunk kell a hirtelen elntazott és a hosszú ut dacára pihenő nélkül kiálló játékosok kimerülésére, de még ezen esetben is reméljük, hogy a csapat utolsó erejét is megfeszítve fog küzdeni a győzelem pálmájáért. A pozsonyi Magyar Labdarúgók Szövetsége a legkomplettebb csapatát állítja ki a porondra és így egy mindvégig nagy sportértékkel bíró mérkőzésben lesz részük a pozsonyiaknak. 20 án, kedden Bécsben játszik a csapat az osztrákok ellen. Természetesen az osztrákokkal szemben nem indulhat a csapat komoly ellenfél gyanúant, a mérkőzés lekötelező a tanulmánygyás szükségessége lebegett a vezető sportferfiak szeme előtt.

Nagyváradon NAC és Törökvs barátságos mérkőzés lesz.

Kolozsváron a II. osztályu bajnoki mérkőzéseket bonyolítják.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

E. D. Salmar. 1. Palesztinában éppúgy kell bevándorlási engedély, akár Amerikába. 2. Állás szerzéssel a Palesztinahivatal nem foglalkozik. 3. A „Romania“ nevű hajón harmadosztályon 2800 lej helyett csak 2000 lejbe kerül kivándorlónak, ha ajánlólevéllel rendelkeznek az Erdélyrészi Palesztinahivaltól. 4. Négy éven aluli gyermekek ingyen, 4-10 éves gyermekek féljeggel utazhatnak a Serviciul Maritim Roman hajóin. 5. A francia vizum Szíriába ezer lejbe kerül és Kolozsváron is megszerezhető. 6. Az utóbbi időben a Palesztinahivatal részletes információval látta el az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség helyiesportjait. Minden érdeklődő nyugodtan fordulhat a helyiesportokhoz és csak komplikáltabb esetben kérjen felvilágosítást a központi Palesztinahivaltól (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48.) 7. Az erdélyi kolónián már nincs több hely. Akció van folyamatosan újabb terület megvásárlására közvetlenül Rub-el-Nasr mellett, olyan kivándorlók részére, akik készpénzért saját birtokot akarnak szerezni és nem örökberletet. Ehhez azonban legalább 800-900 font szükséges. Ha komolyan foglalkozik a kivándorlás gondolatával, forduljon a Palesztinahivaltalhoz.

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

NAGYBAN gyermekjátékokat, kötött- és díszmüárukat legjobban KICSIBEN

Eisenstädter Fülöp és Társa cégnél vásárol Cluj,

Strada Regina Maria 13.

Gyermekkocsik és kofferáruk teljes kiárusítása

A „Hercules“-Tápsör páratlan minőségű Czell-Sörgyár Cluj-Kolozsvár

A valódi Schicht „Szarvas“ védjegyű szappan

kiméli értékes fehérneműjét

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Vasárnap délután: A balga szűz. Operette újdonság 6-odszor. Mérsékelt helyárakkal.
 Vasárnap este: A rózsalány. Harmadszor. Napi bérlet 129. szám C.
 Hétfőn: A rózsalány. Negyedszer. Napi bérlet 130. A.
 Kedd: Bajazzók. Girsik Gyula föllépésével. Parasztbecsület. Bethlen Éva föllépésével. Rendes helyárakkal. Napibérlet 131. B.

MOZGÓK MŰSORA

Vasárnap, május 18.

Select-Mozgó: A szezon kimagasló eseménye: „A szerelem tragédiája.“ Grandiózus szerelmi dráma 2 részben és 10 felvonásban egyetlen előadás keretében. Főszerepekben a legnagyobb filmművészek: Emil Jannings, Mia May és Vladimir Gaidorow. Az aranyfilmek szériájából való film, melynek utját páratlan sikerek jelzik mindenfelé.

Hétfő, május 19. Világláger! „Montmartre grófnője“ I. és II. rész.

Uránia-Mozgó: Az amerikai Selig-gyár filmcsodája! A szezon páratlan szenzációja: *A dzsungel csodái III. rész.* 8 felvonás. Grandiózus vadállatfilm. Főszerepekben Elynor Fild és Truman Van Dyks amerikai filmművészek. Még a legacélosabb idegzetet is próbára teszi e film mesteri kompozíciója. Nincs érdekesség és szépség, melyet ennek a keretében meg ne találunk. A repülőgépről letaszított tigris. A vadállatok egész falkái a dzsungelben. Csak erős idegzetűeknek! A műsor keretében egy pompás amerikai vígjáték: *Éljen a shimmy.*

Hétfő, május 19. „Dzsungel csodái“ IV. rész.

Apolló-Mozgó: *Maciste mint rendőr.* Szenzációs dráma 7 felvonásban. Főszerepben a kitűnő Maciste atléta. Meglepető fordulatokkal teljes film.

Hétfő, május 19. Szezonzáró sláger! Az örültek házának fitkái. I. rész.

Deutsch & Braun

textiláru
nagykereskedés

Tg.-Murăș, Piața R. Ferdinand 52
Telefon 273

Figyelem
a nagy
vashid
szarkával
A cimre
figyeljen

Aranyat, platinát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltok. Legolcsóbb bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, dísztárgyakban

Markovits Bernát ékszerész

KALMÁR

ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRS.

főüzletét
március
15-én

Str. Regina Maria 25.

(volt Segesváry-üzlet)
helyezte át

Festékek Fűszerek

Engros, endetail — Telefonszámok: 4-25, 5-44
Fiókok: Str. Regina Maria 42., Str. Rugului 56.

Kaucsuk-talpvédő és kaucsuk-sarok
megvéd nedvességtől és meghűléstől

Első Erdélyrészi Ékszerárnyagár

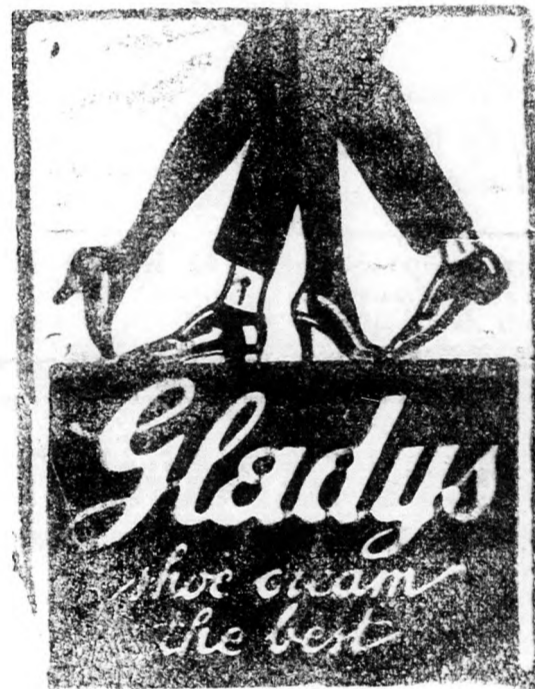
Cluj, Calea Regele Ferdinand 16. szám
Telefon interurban 2-13 * Sürgönyes javarok, Cluj
Ékszerárnyagyártás, nagykereskedés
Fogószál arany * Arany, ezüst és
és fesszál " * platina-beváltás
Klenze és Schwarzwald órákban, valamint kincszési
árgyakban nagy lerakat.
Csak vizontelérusítóknak!

COLOR

Festék- és anyagáru-
Kereskedés

Cluj, Piața Mihai Viteazul 1.
(volt Széchenyi-tér)

Hirneves német vegyészeti gyárak termékei:
Föld és vegyifestékek, lackok, esetek, továbbá
Zinkweiss, Firneiss a legjobb minőségben,
valamint kémiai, egészségügyi és háztartási
cikkek állandóan raktáron.

Az előkelő világ cipőkrémje!

Üzlettel való visszavonulás miatt az összes raktáron levő

szövet- és bélésáruuk mélyen leszállított áron kiárúsítatnak

SCHWARZ JENŐ posztókereskedő CLUJ

Strada Regina Maria 14

Egy előkelő sanatorium

tisztasága és rendje fogadja az embert ott, ahol a három csillagos Uhu cikóriakávét gyártják. Annak ellenére, hogy a hatalmas gépóriások — az emberi találékonyság csodái — a nyers cikóriából órák alatt aprított, szárított, pörkölt és csomagolt három csillagos Uhu kávét készítenek. Az Uhu kávégyár Európa legtekélyesebben berendezett pótkávégyára.

Kőbányai Polgári Serfőződe és Szent István Tápszerművek R.-T.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyesre kiadásánál egy szó 3.-, vastag betűvel 6.- lej. Leg-
nagyobb apróhirdetés 30 lej. Alláskeresőknek 30% kedvezmény

Fürdőre utazóknak
kedvezményes előtize-
tés Kölcsonkönyvtár,
Cluj, Minorita-u. 5.

Bütor! Legelőcsőbb be-
vezerlási forrás. Klein
szék, Unió-u. 21. 1581

Singer-varrógép női
karikahajós, nagyon jókar-
ban, eladó. Str. Pata 79.

Elveszett egy brilliáns
függő két kövel, becsüle-
tes megtalálójá 5.000 lej
jutalomtan részesül. Cim:
J. Kappel, Piata Mihai
Viteazul (v. Széchenyi-
tér) 33. 7243

Verdeglömet Rom-
án-Szentgyörgyön ujon-
nan átalakított helyisé-
gemben megnyitottam. —
Grün. 7248

Üzlethelyiség, a legfor-
galmasabb helyen azonnal
átvehető. Értekezni a ház-
tulajdonossal, Piata Mihai
Viteazul (v. Széchenyi-tér)
39. szám. 7250

Elegáns, gőzölt
tölgylacbedlő és
sziffaháló eladó

Mátyás király-tér 12.
I. em. 24.

Patkányfogó Rattier-
kutya megvételre keres-
tetik. Cim a kiadóban.

Válcele (Előpaták) für-
dőn június 1-től a szer-
vendéglőt megnyitom. —
Özv. Kleinné. 7247

Kiadó tágas udvarban
műhelynek vagy raktárnak
való nagy helyiség, köz-
lében kis szobákkal.
Cim a kiadóban. 7228

Egy szobakonyhas lakást
keresek a város bármely
részében. Lelépést fizetek.
Cim a kiadóban.

Károlyi Mihály emlék-
iratát. Egy egész világ
ellen. Ára 260 lej. Uj Kelet
könyvsztyálya.

62 legújabb héber dal
[Mivchar sive Amenu] kot-
tával, ára 25 lej. Uj Kelet
könyvsztyálya.

Prima
bácskai
kender

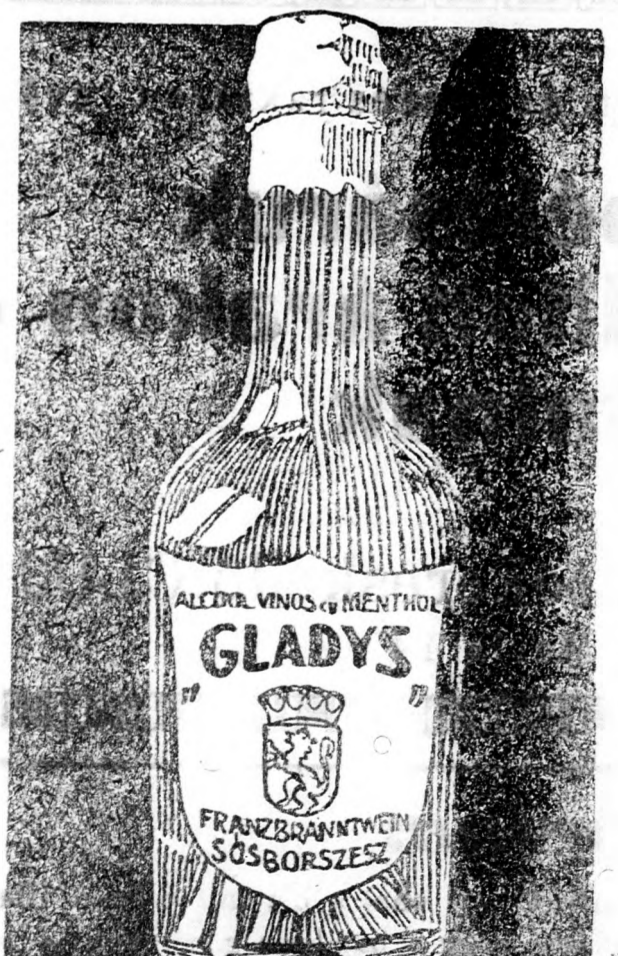
Kapható:
HAVAS DEZSŐ
Timișoara

Uj divatszalon Strada
Izabella 7. Elsőrangú női
szabászati és fehérmű-
készítés. 4271

MODE LA RAGANYI
Cluj, Strada Nicolae Jorga No. 6. (volt Jókai-utca)

EREDETI MODELLEK,
VIRÁGOK, TÚZÉKEK

Kalapátalakítások 105.— lejtől

„Gladys“ sósorszesz fűdit,
„Gladys“ sósorszesz erősít,
„Gladys“ sósorszesz fájdalmat csillapít

Gyártja Herczeg Géza vegyé-
szeti gyára Cluj

Gloria
A tordal sörgyár r.-é.
Különleges gyárterméke

MEGÉRKEZTEK
a pehely-nyulször-
könyűkalapok
DRBJA LEI 120.—

Weisz Siegfried kalap- és urdivatára-
házába Cluj, Calea Reg. Ferdinand 6.

Masználjunk kizárólag
PLANTOL

legjobb növényzsír, mert ez
tiszt, egészséges és kiadós!
Főmunkelendő Fuchs Benjámin nagyváradi
törzsi felügyelője alatt készült, szigorúan
ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: **MIENZ VILMOS Cluj**

Engros / Endetail **FIGYELEM** Engros / Endetail

Külföldi rendszer szörmedivat szeszletünkről, amelyen nagy bevásárlásokat eszközöltünk, használtunk.
Médunkban van a legutolsó divatcseréni árúcsökkentés és prémiumot bemutatni.
Nyári bevásárlásoknál és rendeléseknél árdifferencia!

25%-os nyári árak aug. 15-ig
Javitást, átalakítást szep-
1-ig előnyösen vállalunk

Szörme molykár elleni megvédés
értékgaranciával, teljes szaksze-
rűséggel legelőcsőbb díjzabálással!

25%-os nyári árak aug. 15-ig
Javitást, átalakítást szep-
1-ig előnyösen vállalunk

Mártonffy Testvérek szücsök
szörmenegyerükben Cluj, Piata Unzei 20. Telefoninterurbán 10—25

Nagyban! Románia legelőcsőbb bevásárlási forrása! Kicsinyben!

Modern üvegesiszoida és tüköráruugár

PÉCHY ÉS TÁRSA
ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készít a legelőcsőbb tüköröket és buto-
szücsöket minden méretben és Ujrafoncsorozás
mennyiségben! Kérjen árajánlatot

Villamos főzőrud fűtőbetét nélkül. Német sza-
badalom. Javitást soha nem
igényel. — Minden világítási
konnektorhoz bekapcsolható. A legkevesebb áramot fogyasztja. 1 liter vizet 3—4 perc alatt felforrat
bármely edényben. Háztartások, orvosok, fogtechnikusok, fodrászok, gyógyászatok, aggregátumok ré-
szére szájöblítéshez, kéz- és fejmosáshoz nélkülözhetetlen. Próbárahár ára 250 lei. Gyári képviselet:

Pallos & Narkó ekt. gépémmérvézőkkel Cluj, Str. N. Jorga (Jókai-u.) 7.

Telefon 650. Viszonteladónak engedmény. 20 lei posta- és csomagolási díj ellenében utánvétellel megküldjük

KEPES ELEK orvosi köiszerész Oradea-Mare

Női és férfi óvszerek nagy raktára

Sas-passage — Saját készítésű sörvkötők, haskötők és mülábak

1924 máj
Összefer

Az u
lom bizo
mus öss
rint azo
nak nem
guk szám
és ezért
agresszi
belpoliti
része az
Az a
nem ama
zatlanul
a viták e
Több
pikus cí
igen em
amerikai
reiken a
Palesztin
De vajjo
Mésol
sz ország
gyódnak
juk épít
rael nem
Igen is e
nagyon s
Mi a
egyáltalá
hogya ki
Nem a lá
Mi jól tu
ságának
a többség
póra nem
tése, de
mely kiki
vagy izla
nyos szell
általánoss
cionizmus
a szocializ
nek és v
olyan, m
a világot
övé-e az
Igy te
kön keres
ket érde
fénylik.
nünket is
gunk vil
megérteni
Vegyí
lémat: a
a diaszpó
kell ismer
Cionban
kell élnie
dön és m
a hazasze
tartozzék.
mely az e
is világné
mégis öss
szeretettel
nacionális
céljai, de
a döntő
maga haz
ciálpatriót
befolyásol
követelése
általánoss
Előbb a
csak azut